

گزیده‌ای از طب و بهداشت در نهج البلاغه

نگارش:

دکتر علی اکبر اسدی پویا

دکتر مهدی شهریاری

دکتر محمدرضا پنجه شاهین

زننده یاد عبدالرحمن اسدی پویا

مرکز پژوهش‌های کتاب‌شناسی

عنوان اثر: دکترا	دولت‌نامه، فارسی، برگزیده، شرح
عنوان و نام پدیدآور	گردشک، ابی طالب و یزدان‌بدر، در دولت‌نامه، نگارش علی‌اکبر اسدی‌پویا، (و دیگران).
ناشر	(وراثت ۷).
مشخصات نشر	شیراز: فدک، ۱۳۹۱.
مشخصات فیزیکی	۱۳۶ ص.
شابک	978-600-6505-14-5
وضعیت فهرست‌نویسی	فا
نگارش	نگارش علی‌اکبر اسدی‌پویا، مهدی شهریارکی، محمدرضا بن‌حشاش، عبدالرحمن اسدی‌پویا.
بازنویس	در ویراسته‌های علمی علی‌اکبر اسدی‌پویا به عنوان نویسنده اول ذکر شده است.
پایان‌نامه	کتاب «تأثیر شرحی بر بحث‌هایی از کتاب "دولت‌نامه" حضرت علی (ع) اسم
موضوع	علوم ادبی (ط)
موضوع	علوم ادبی (ط) (ع) تألیف اول: ۲۲ قبل از هجرت - ۱۳۰۰ ق. - نظریه دربارهٔ پزشکی
موضوع	علوم ادبی (ط) (ع) تألیف اول: ۲۲ قبل از هجرت - ۱۳۰۰ ق. - نظریه دربارهٔ بهداشت
شناسه اثر	اسدی‌پویا، علی‌اکبر
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۱ / ۲۹ / ۵۲۸ / ۰۹
رده‌بندی دینی	۲۹ / ۵۲۸ / ۰۹
شماره کتابشناسی ملی	۲۹۸ / ۵۲۸ / ۰۹

نویسندگان: دکتر علی اکبر اسدی پویا، دکتر مهدی شهریارکی، دکتر محمدرضا بن‌حشاش،

عبدالرحمن اسدی پویا

ویراستاران: راضیه رنجبر، سیما محتشمی

صفحه‌آرا: فاطمه شبانی

طراح جلد: امیرحسین علاقه‌بند

ناشر: فدک سبز

چاپخانه:

نوبت چاپ: ویرایش چهارم

تیراژ: ۲۰۰۰

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۵-۱۴-۵

نشانی مراکز پخش: شیراز/ خیابان زند/ جنب هلال احمر/ ساختمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی/ طبقه

هشتم دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه علوم پزشکی شیراز تلفن: ۲۱۳۳۳۳۸-۰۷۱۱

شیراز/ خیابان قصر دشت/ کوچه ۲۹/ فرهنگسرای دانشگاه/ طبقه دوم/ آورده‌های فرهنگی نخل

همراه: ۹۳۹۶۱۸۳۳۹۵ تلفن: ۲۳۴۴۱۷۹-۰۷۱۱ کد پستی: ۵۴۳۶۱-۷۱۳۳۶

فهرست مطالب

۱۱	کلامی از نویسنده
۱۵	فصل اول: مطالب طبی
۲۰	اثرات و کاربردهای درمانی غسل
۳۲	داغ درمانی
۳۵	اثرات و عوارض جانبی مسکن های رایج
۴۲	اثرات درمانی رنگ سبز
۴۴	اثرات درمانی سواری
۴۶	شگفتی های انسان
۴۹	شگفتی های قلب
۵۱	پرده های جنینی
۵۵	فصل دوم: بهداشت تن
۵۹	بهداشت غذا
۶۲	مضرات افراط در شهوت
۶۸	تنظیم خانواده
۷۳	فصل سوم: بهداشت روان
۷۷	اثرات سوء حسادت
۸۰	افسردگی و پیری زودرس
۸۳	اختلالات عصبی ناشی از مصرف الکل
۸۶	شفا و دوا در طب علوی
	فصل چهارم: بررسی خواص فارماکولوژی یک داروی شفا بخش به نام «قرآن» با
۹۳	استناد به نهج البلاغه
۱۰۳	فصل پنجم: معرفی یک داروی جدید
۱۰۹	فصل ششم: برگزیده ای از نهج های طبی و بهداشتی از نهج البلاغه
۱۱۷	فصل هفتم: برگزیده ای از نهج های طبی و بهداشتی از نهج البلاغه
۱۲۳	واژه نامه و اختصارات
۱۲۴	واژه یاب

مقدمه‌ی ویرایش چهارم

اکنون که ویرایش چهارم این کتاب به پایان آمده، لازم است از همکاران ارجمند، آقایان حجت الاسلام والمسلمین سعید عبداللہی، دکتر سید محمدتقی آیت‌اللہی، دکتر محمدابراهیم جعفری و دکتر سید هدایت‌اللہ فقیہ کہ در مراحل مختلف تحریر این کتاب ما را راهنمایی نمودند، سپاس‌گزاری کنم.

لازم به ذکر است کہ در این ویرایش علاوه بر افزوده شدن سه مقاله نسبت به ویرایش قبلی، اصلاحاتی در کلیه‌ی فصل‌ها صورت گرفته است. امیدوارم با دریافت انتقادات و پیشنہادهای ارزنده‌ی شما بزرگواران در ویرایش‌های بعدی کتاب مطالب ارزنده‌تری ارائه و کاستی‌ها رفع گردد.

و از همسر مہربانم سرکار خانم روحانی کہ در تصحیح این ویرایش سعی فراوان نمودند، سپاس‌گزاری می‌شود.

ویرایش چهارم این کتاب را به روح پدرم فرهنگی فرہیخته عبدالرحمن اسدی‌پویا تقدیم می‌کنم. ایشان انس با قرآن و نہج‌البلاغہ، تدبیر در امور و راه و رسم بیاک زیستن را به من آموختند و در تمام مراحل نگارش این کتاب راهنما و همکار من بودند. روحشان شاد و یادشان تا ابد زنده باد.

والسلام

علی‌اکبر اسدی‌پویا

پاییز ۱۳۹۰

کلامی از نویسنده (برای شخصیت)

چندی پیش به توصیه‌ی یکی از دوستان مشغول به خواندن نهج‌البلاغه شدم، زیرا در مکتب تشیع پس از قرآن، نهج‌البلاغه دومین کتابی است که مفاهیم اسلامی را به بهترین وجه بیان نموده به طوری که آن را فروتر از کلام خدا و فراتر از سخن بشر خوانده‌اند. در همین اثنا کنجکاوی کردم که ببینم آیا در این مجموعه غنی از اخلاق و سیاست، پند و موعظه و خداشناسی، عشق و جنگ و... مطلبی هم از علم پزشکی آمده است؟ (حقیقتی، توصیه‌ای یا کشف موضوعی از علم طب).

در همین ایام بود که کتاب شگرف دیگری به دستم افتاد «میری در نهج‌البلاغه» از استاد شهید مرتضی مطهری، استاد شهید در کتاب خود آورده‌اند: «تنها من و امثال من نبودیم که با دنیای نهج‌البلاغه بیگانه بودیم، جامعه‌ی اسلامی این کتاب را نمی‌شناخت، یا آن‌که می‌شناخت از حدود شرح کلمات و ترجمه‌ی الفاظ تجاوز نمی‌کرد، روح و محتوای نهج‌البلاغه از همگان مخفی بود.»

اکنون دو کار لازم در مورد نهج‌البلاغه در پیش است: یکی غور و تعمق در محتوای نهج‌البلاغه، تا مکتب علی (ع) در مسائل مختلف و متنوعی که در نهج‌البلاغه مطرح است دقیقاً روشن شود که جامعه‌ی اسلامی سخت به آن نیازمند است؛ دیگری تحقیق در اسناد و مدارک نهج‌البلاغه.

مجموعه‌ی این عوامل و نیز تشویق و راهنمایی استادان ارجمند جناب آقای دکتر محمدرضا پنجه شاهین، حجت السلام و المسلمین سعید عبداللهی و جناب آقای دکتر سید محمدتقی آیت‌اللهی، بنده را بسیار ترغیب نمود تا با پشتکاری بیش‌تر به این مهم اقدام کنم و خود را غرقه‌ی دریای بیکران کلام مولا نمایم، که غرق شدن در این بحر عظیم از استنشاق هوای پاک بهاری مفرح‌تر می‌نمود. به همین دلیل به مطالعه‌ی نهج‌البلاغه، ترجمه‌ی دکتر سیدجعفر شهیدی پرداختم. برای این که حتی‌المقدور مطالب بیش‌تری از دریای معرفتش دریابم، پس از صحبت با پدر ارجمند و فاضلم، قرار شد که ایشان هم به مطالعه‌ی ترجمه و شرح نهج‌البلاغه به قلم فیض الاسلام بپردازند.

پس از گذشت چند ماه، مطالعه‌ی نهج‌البلاغه به پایان رسید و جملات و عباراتی که به نظر حقیر، ارتباط بیش‌تری با علم طب داشتند از بطن آن استخراج شدند و زمان آن شد که به تحقیق و تفحص در متون علوم جدید بپردازم تا معلوم شود که علم طب پس از گذشت ۱۴۰۰ سال تا چه حد به حقایق کلام مولا دست یافته است، که اگر دست نیافته باشد، متغیر (علم جدید که علم بشر است) با ثابت (کلام علی (ع) که عین حق است) مورد تأیید قرار می‌گیرد و اگر هنوز دست نیافته باشد، زمینه‌هایی برای تحقیقات جدید گشوده می‌شود (کلام مولا را حداقل به عنوان فرضیه‌ای که البته عین حقیقت است موضوع تحقیقی در علوم طبیعی قرار دهیم تا زوایای آن را کشف کنیم و مطالب جدیدی را دریابیم). لازم به ذکر است به هیچ وجه هدف از این اقدام دفاع از کلام مولی و اثبات رساندن صحت آن نبوده است که خورشید نیازی به دفاع ندارد، بلکه هدف، پرورگی از این خورشید تابان بوده است.

به هر حال مجموعه‌ی حاضر، حاصل تلاش این خدمت‌گزاران حقیر علم و دین است. البته به صراحت اعتراف می‌کنیم که آنچه به نظر این بندگان خدا و شیفتگان مولا رسیده، فقط جرعه‌ای از دریای معرفت است، امید که گوارای وجود محبان او گردد.

در پایان شایان ذکر است که مرجع جملات و عبارات استخراج شده براساس

نهج البلاغه، ترجمه‌ی دکتر سید جعفر شهیدی آورده شده (چون تفاوت‌های جزئی در شماره‌گذاری خطبه‌ها، نامه‌ها و جملات قصار یا حکمت‌ها، بین نهج البلاغه «ترجمه‌ی دکتر شهیدی» و «ترجمه‌ی فیض الاسلام» وجود دارد). البته در درک مفهوم و معنی عبارات از ترجمه‌ی و شرح نهج البلاغه به قلم فیض الاسلام هم استفاده شده است.

والسلام

علی اکبر اسدی پویا

زمستان ۱۳۷۵